

Поклик Ктулху
Говард Філіпс Лавкрафт

Ктулху, Дагон, Йог-Сотот і багато інших – це темні божества, придумані Говардом Лавкрафтом в 1920-і роки, придбали згодом таку популярність, що сотні творців фантастики, включаючи Ніла Геймана і Стівена Кінга, до сих пір продовжують розширювати його міфологію. Кожен монстр в лавкрафтовському світі уособлює собою одну з незліченних граней хаосу. Криються в глибинах океану або перебувають в глибині непрохідних лісів, сплячі в єгипетських пірамідах або замуровані в гірських печерах, які з'явилися на нашу планету з зірок або з безодні незліченних століть, вони незмінно ворожі людству і непідвладні розуму. І єдине, що залишається людині – це триматися насторожі...

Говард Філіпс Лавкрафт

Поклик Ктулху

(Знайдено серед паперів покійного Френсіса Вейланда Терстона з Бостона)

«А що як могутні сили та істоти й досі живуть серед нас ... ці живі втілення тих давніх часів, коли розум існував у формах, які з'явилися ще задовго до того, як у цей світ прийшли люди ... швидкоплинна пам'ять про них дійшла до нас лише у вигляді пісень та віршів, переказів і легенд, де їх називали богами, монстрами та різними іншими міфічними істотами ...»

Алджернон Блеквуд

Частина 1

Жах, відображений у глині

Людина не здатна до кінця досягнути свій власний розум, і у цьому, я думаю, полягає найщедріший і наймилосердніший дарунок, отриманий нею від матінки-природи. Ми не більше, ніж аборигени, які безтурботно живуть на острові невігластва, який з усіх боків оточений чорними водами нескінченності, тим самим наче показуючи нам, що відпливати далеко від берегів може бути вкрай небезпечно. Різні науки, кожна з яких розвивалась у своєму власному напрямку, до цих пір не завдавали людству багато шкоди. Але одного разу ці розрізнені знання зіллються воедино і відкриють настільки жахливі

перспективи реальності та нашого жахливого місця у ній, що ми або з'їдемо з глузду від такого осяяння, або втечемо від цього смертоносного світла знань подалі до темного та неосвіченого, але принаймні безпечного світу нового Середньовіччя.

Теософи здогадувалися про важливість космічного циклу, в якому наш світ і людство – це лише тимчасові величини. Свої припущення про дивних древніх істот, які дожили до наших днів, вони намагалися приправляти заспокійливим оптимізмом, щоб не наводити на людей цілковитий жах. Але не здогадки теософів відкрили мені очі на ці таємничі та заборонені питання. Питання, від однієї думки про які мене охоплює страх, питання, які не дають мені спокійно спати вночі. Як і всі жахливі проблески істини, це усвідомлення спалахнуло переді мною в результаті випадкового поєднання, здавалося б, абсолютно не пов'язаних між собою речей – у даному випадку старої газетної статті та нотаток померлого професора. Я сподіваюся, що більше ніхто не буде шукати цей зв'язок. Якщо я виживу, я ніколи свідомо не буду додавати ланки до цього моторошного ланцюжку знань. Думаю, професор теж планував зберегти у таємниці те, що дізнався, і напевно знищив би всі свої записи, якби не його раптова смерть.

Вперше я дізнався про це взимку 1926–1927 років незабаром після того, як помер мій двоюрідний дідусь Джордж Геммелл Енджелл, почесний професор семітських мов в Університеті Брауна, Провіденс, штат Род-Айленд. Професор Енджелл був відомим фахівцем зі стародавніх написів і до нього часто зверталися за допомогою керівники відомих музеїв, тож його смерть у віці дев'яноста двох років не пройшла непоміченою у науковому світі, а її таємничі обставини ще більше підігрівали загальний інтерес. На професора напали, коли він повертався з пристані після свого візиту до Ньюпорту. За словами свідків, він раптово впав після того, як зіткнувся зі схожим на матроса негром, який несподівано вийшов із темного закутку за крутим схилом пагорба. Ця дорога була найкоротшою від набережної до будинку покійного на Вільямс-стріт. Лікарі не виявили жодних видимих пошкоджень і після довгих суперечок дійшли висновку, що причиною смерті стало якесь незрозуміле ураження серця, викликане різким підйомом по крутому пагорбу дуже літньою людиною. Тоді я не бачив причин заперечувати проти цього висновку, але останнім часом у мене виникає все більше питань і сумнівів.

Оскільки мій двоюрідний дідусь помер бездітним вдівцем, то на мене, як на його спадкоємця, був покладений обов'язок ретельно перебрати та переглянути його записи і документи. Для цього я зібрав його численні теки та ящики та відвіз їх у свою квартиру в Бостоні. Більша частина матеріалів була передана мною до Американського археологічного товариства і буде пізніше опублікована. Але один з ящиків старого особливо привернув мою увагу. Чесно кажучи, його вміст мене надзвичайно спантеличив і мені зовсім не хотілося показувати його стороннім. Він був замкнений і ключа від нього ніде не було, але потім мені в голову прийшла думка оглянути кишені піджака покійного професора. Там я дійсно знайшов необхідний ключ і відкрив ящик, але коли я це зробив, то зіткнувся з ще більш складною загадкою. Бо що міг означати дивний глиняний барельєф і на перший погляд абсолютно не пов'язані між собою записи, нотатки та вирізки з газет, які я там знайшов? Невже це були якісь старечі забобони та інші надприродні дурниці? Я вирішив відшукати ексцентричного скульптора, чие дивне творіння явно стало причиною порушення душевного спокою мого дядька.

Барельєф мав вигляд грубого прямокутника розмірами десь дванадцять на п'ятнадцять сантиметрів і товщиною близько двох сантиметрів. Він був явно виготовлений нещодавно, проте його дизайн був далекий від сучасного мистецтва за стилем і манерою виконання. І хоча примітивні форми кубізму та футуризму численні й вигадливі, вони часто не здатні передати ту загадкову закономірність ліній, яка таїться у древніх написах і предметах культури. Але написи на барельєфі без сумніву здавалися архаїчними, хоча, незважаючи на те, що я був добре знайомий з науковими дисертаціями та колекціями мого двокридного діда, я ніяк не міг ідентифікувати цей конкретний вид письма або хоча б віддалено встановити його приналежність до тієї чи іншої писемності.

Над цими літерами або ієрогліфами було зображено щось або хтось, однак таке імпресіоністське виконання не дозволяло чітко зрозуміти, що саме там було зображено. Це було щось на зразок портрету або символу чудовиська, складно було тоді сказати напевне, але я точно знав, що таке могла породити лише хвора фантазія. Якщо я скажу, що моя уява побачила у цьому всьому одночасно зображення восьминога, дракона і якоїсь невдалої карикатури на людину, не думаю, що буду далекий від істини. М'ясиста голова зі щупальцями вінчала гротескне, вкрите лускою тіло, а за спиною у цього створіння було щось на зразок крил. Але навіть не окремі деталі, а саме загальні обриси всієї цієї істоти робили її такою моторошною та жахливою. Фігура була зображена на тлі архітектурних споруд, які віддалено нагадували циклопічну кладку з великих тесаних кам'яних брил.

До цього дивного барельєфа, крім цілої купи вирізок з газет, додавалися зовсім свіжі записи, сумбурні та заплутані, але охайно написані рукою самого професора Енджелла. Серед них був рукопис під назвою «КУЛЬТ КТУЛХУ», причому написана назва була ретельно виведеними друкованими літерами, щоб уникнути помилкового прочитання такого дивного словосполучення. Рукопис був розділений на два розділи, перший називався «1925 рік. Сновидіння Г. Е. Вілкокса (Томас-стріт, 7, Провіденс, Род-Айленд)», а другий «Виступ інспектора Джона Р. Лєграсса (Бьєнвілль-стріт, 121, Новий Орлеан, Лос-Анджелес) на конференції Американського археологічного товариства в 1908 році – з нотатками на цю тему – і доповідь професора Вебба». Решта документів представляли собою короткі замітки, деякі з них розповідали про дивні сни людей, деякі листки паперу були повністю пописані цитатами з теософських книг і журналів, особливо часто зустрічалися праці В. Скотта-Елліота, а саме його «Атлантида та Загублена Лемурія». Також там були записи про стародавні таємні товариства та культу з посиланнями на уривки з таких робіт в області міфології та антропології, як «Золота гілка: Дослідження магії та релігії» Джеймса Фрезера і «Культ відьом у Західній Європі» Маргарет Мюррей. Вирізки з газет в основному стосувалися жахливих психічних захворювань і спалахів групового божевілля та манії навесні 1925 року.

У першій частині рукопису містилась одна дуже дивна історія. Виявляється, 1 березня 1925 року до професора Енджелла звернувся один худорлявий молодий чоловік, який мав дуже знервований та вкрай неохайний вигляд. Власне він і приніс той страшний глиняний барельєф, який я знайшов у ящику. Барельєф цей був тільки нещодавно виготовлений і глина навіть ще не встигла повністю висохнути. Гостя звали Генрі Ентоні Вілкокс, і мій дядько впізнав у ньому молодшого сина однієї вельми шанованої сім'ї, про яку він чув лише краєм вуха, проте знайомий з ними не був. Цей молодий чоловік

вивчав скульптуру в Род-айлендської школі дизайну і жив у студії мистецтв Флер-де-Ліз, яка знаходилася неподалік. Вілкокса вважали дуже талановитим юнаком, хоча і досить ексцентричним, і він з дитинства привертав загальну увагу своїми дивними історіями і снами, які він мав звичку всім розповідати. Він називав себе «психічно надчуттєвим», але приземлені люди старого торгового міста вважали його звичайнісіньким диваком. Він ніколи особливо не брав участь у світському житті, тому поступово коло його спілкування звузилось до невеликої групи естетів, і то з інших міст. Незабаром навіть у студії мистецтв, в якій жив Вілкокс, і яка, до речі, вважалася досить консервативною, його почали вважати безнадійним і просто ненормальним.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=63100777&lfm=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.